

<b>ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG</b> mint I. fokú hatóság		
	3530 Miskolc, Mindszent tér 4. Levél cím: 3501 Miskolc, Pf. 379. Telefon: (46) 517-300    Telefax: (46) 517-399 E-mail: <a href="mailto:eszakmagyarorszagizoldhatosag.hu">eszakmagyarorszagizoldhatosag.hu</a> Web: <a href="http://www.emiktvf.hu">www.emiktvf.hu</a> Magyar Államkincstár: 10027006-01711868-00000000	
Ügyfélfogadás:	Hétfő: 8-12 óra Szerda: 8-12, 13-16 óra Válaszában szíveskedjen iktatószámunkra hivatkozni!	Péntek: 8-12 óra
Ügyiratszám: 1789-2/2010. Ügyintéző: Horváth Gábor / Kövérné dr. Rácz Judit Hivatkozási szám: Ügyintézőjük:		Tárgy: Felsőnyárád, Csörgős-patak mederát helyezésének elvi vízjogi engedélye  Melléklet:

## HATÁROZAT

- I. A Meliorációs Kft. - 3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11. I/104. - engedélyes részére a Felsőnyárád, Csörgős-patak mederát helyezésének kiviteli szintű tervezéséhez

### elvi vízjogi engedélyt

adok.

**Vízikönyvi szám: Csörgős-Szuha-Sajó/19.**

- II. **A műszaki megoldás jellemzői:**

#### Az érintett terület bemutatása:

Az érintett terület Felsőnyárád és Kurityán települések közigazgatási határán, Felsőnyárádtól északkeletre helyezkedik el.

A Csörgős patak a Szuha balparti mellékvízfolyása, amely a Szuha patak 9+730 szelvényében csatlakozik. A Csörgős patak 0+980 szelvényében 1985-86 években egy záportározót építettek, amely a patakban levonuló  $NQ_{1\%}=34 \text{ m}^3/\text{s}$  árvízhozamot  $Q_{\text{TÁVOZÓ}}=20,2 \text{ m}^3/\text{s}$ -ra csökkenti. A Csörgős patak záportározó alatti szakaszán a 0+692 szelvénybe csatlakozik Felsőnyárád község belvizeinek elvezetését szolgáló árok. A Csörgős patak jellemző hidrológiai adatai: vízgyűjtő terület  $64,87 \text{ km}^2$ ,  $NQ_{1\%}=34 \text{ m}^3/\text{s}$ ,  $NQ_{3\%}=26 \text{ m}^3/\text{s}$ ,  $NQ_{10\%}=18 \text{ m}^3/\text{s}$ .

#### A műszaki megoldás:

A Csörgős patakot a záportározó fenékleürítő műtárgy alvizi burkolatától tervezik új nyomvonalon kiépíteni. A patak medrét a tervezett bányagödörtől

80 m-es védőpillér biztosításával tervezik és a Szuha patak 10+065 szelvényébe csatlakoznak. Az új meder kiépítési vízhozama az 1%-os visszatérési gyakoriságú árvizek elvezetésére tervezett. A 930 m hosszú új meder kiépítési mintaszelvénye a következő:

$I=0,00349$

Mederfenék szélesség:	1,5 m
Rézsűhajlás:	1:2
Tervezett vízmélység	1,9 m
Tervezett vízsebesség:	2,08 m/s
Kiépítési vízhozam:	20,9 m <sup>3</sup> /s

A mederkotrásból kikerülő földet a patak balpartján tervezik deponálni, amit a bányászkodás befejezése után bányagödör rekultivációjánál lehet felhasználni. A 0+072-0+210 szelvények között balparti depóniát terveznek kialakítani a bányagödör védelme érdekében.

A depónia minimális mérete:

Magasság:	$Q_{1\%}$ vízszint + 0,5 m
Koronaszélesség:	3,0 m
Rézsűhajlás:	1:2

A Szuha patak medrét a 10+017-10+491 szelvények között a következő mintaszelvény szerint tervezik kikotorni:

$I=0,00349$

Mederfenék szélesség:	2,0 m
Rézsűhajlás:	1:2
Tervezett vízmélység	2,5 m
Tervezett vízsebesség:	2,5 m/s
Kiépítési vízhozam:	$Q_{3\%}=43,7$ m <sup>3</sup> /s

A Szuha patak burkolatlan medrében  $Q_{10\%}=30,36$  m<sup>3</sup>/s vízhozam esetén 2,0 m-es vízmélység alakul ki, amelynél nagyobb vízmélység a burkolt szakasznál sem lesz. A Szuha patak 10 %-os árvízénél a torkolati műtárgyban 2,0 m-es vízmélység alakulna ki. Az áthelyezésre tervezett Csörgős patak partmagassága minimum 157,2 mBf, tehát sem a Szuha, sem a Csörgős pataknál nem keletkezhet kiöntés.

A Szuha patakot a 10+047-10+095 szelvények között 30 cm vastag C13-32/FN betonba rakott terméskő burkolattal látják el. A burkolat 10 cm vtg. kavicságyra kerül, elején és végén 30\*60 cm-es beton burkolatlezáró fogakkal. A burkolat előtt és után 5-5 m hosszban a mederfenéken 30 cm vtg. kőszórás készül.

A Csörgős patak új medrét a 0+041 szelvényig tervezik burkolni. A burkolat kialakítása azonos a Szuha pataki burkolattal, azzal a kitétellel, hogy a Szuha pataki burkolathoz való csatlakozásnál és a 0+025 szelvényénél burkolatlezáró fogat terveznek kialakítani.

A 0+268 (hrsz 086 út) és a 0+520 (hrsz 044 út) szelvényekbe mederátjáró építését tervezik. A  $KKQ=0,15$  m<sup>3</sup>/s vízhozam levezetésére 3 db NA 400-as acélcsövet terveznek elhelyezni. A mederszelvény szűkítése max. 5 cm-es duzzasztást okoz mértékadó árvízhozamnál. A mederátjáró útszélessége 8,0

m,  $I=0,125$  (1:8), szerkezet 10 cm kavicságyazaton 25 cm vtg. C20-32/FN rovátkolt beton. A burkolatot 3 m hosszú sárrázó C20-32/FN betonba rakott terméskő burkolattal egészíti ki. Az útpálya burkolata 1:1 hajlású rézsűvel csatlakozik a terephez. A Csörgős patak mederét a mederátjáró előtt és után 5-5 m hosszban burkolják, 3 m hosszú 30 cm vtg. mederfenék kőszórással.

A 0+530 szelvénynél kell biztosítani a hrsz 044 út melletti árok csatlakozását, amely a község csapadékvizének egy részét vezeti a Csörgős patakba. A patak medrét 8 m hosszban – az előzőekkel azonos szelvényvel – burkolják. Itt is a burkolat előtt és után 3-3 m hosszú, 30 cm vtg. mederfenék kőszórás készül.

A meglévő meder lezárását 6 m koronaszélességű, 1:2 rézsűhajlású  $TR_p=95$  %-os tömörítésű keresztgáttal tervezik. Az új meder burkolását a záportározó leürítő műtárgyának utófenék biztosítás folytatásával tervezik 39 m hosszban. (0+891-0+930 szelvények között) A mederburkolat mintaszelvénye azonos az előző burkolatokkal, csak az árvízkor várható nagy vízsebességek miatt energiatörő fogak beépítését tervezik.

#### Az új patakmeder vonalvezetése:

A tervezett meder a 0+930 szelvényben csatlakozik a Csörgős patak 0+980 szelvényéhez a meglévő medréhez. Itt kerül kialakításra a Csörgős patak áttöltése.

A tervezett meder tengelyvonalának kitűzési adatai:

Szelvény	X	Y
0+000	765744,68	333506,8
0+041	765755,01	333537,2
0+290	765713,01	333783,1
0+480	765712,7	333782,8
0+891	765658,61	334343,4
0+930	765758,33	334380,6

### **III. Előírásaink a vízjogi létesítési engedélyezési terv készítéséhez:**

1. A mederáthelyezést csak olyan időszakban lehet elvégezni, amikor a patak medre szárazon áll.
2. Az új mederben mesterséges mélyedéseket kell kialakítani. Homogén trapézszelvényű meder nem alakítható ki.
3. Az új meder partjára a jelenlegi meder mellett megtalálható, őshonos fásszárú növényeket (pl. *Salix alba*, *Alnus glutinosa*) kell telepíteni.
4. A régi meder csak akkor szüntethető meg, ha vizsgálatok igazolják a patakban élő védett fajok megjelenését az új mederben. A vizsgálatokról szóló dokumentációt Felügyelőségünkre be kell nyújtani. A régi mederszakasz megszüntetése csak a fő vegetációs időszak végén, augusztus 15. és április 1. között végezhető el.

5. A mederáthelyezés megkezdését és a régi meder megszüntetését 5 nappal a munkálatok megkezdése előtt be kell jelenteni a Felügyelőségre és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságra.
6. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv. 25.§ (2) bek. szerint a közérdekű mederszabályozáshoz szükséges területet az ingatlan tulajdonosától meg kell vásárolni, illetve - ha adásvételi szerződés nem jön létre - azt ki kell sajátítani. A vízjogi létesítési engedély iránti kérelemhez csatolni kell - többek között - a patakmeder tervezett új nyomvonalára vonatkozóan az érintett ingatlanok feletti rendelkezési jog igazolását.

**IV. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Észak-magyarországi Iroda 470/0151/2010. számú szakhatósági hozzájárulásába foglalt előírásai:a.)**

- A beruházónak a vízjogi létesítési engedélyezési eljárásban nyilatkoznia kell arról, hogy a tervezett beruházás „a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályiról” szóló 18/2001. (X.18.) NKÖM rendelet (továbbiakban Rendelet) 1. § f) pontjában megfogalmazott nagyberuházásnak minősül-e.
  - A beruházónak a beruházási területre vonatkozóan örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni.
  - A Rendelet 1. §-ában meghatározott nagyberuházás esetén a terepbejárást is tartalmazó örökségvédelmi hatástanulmány elkészítésére a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat (1063 Budapest, Dugovics tér 13-17.) jogosult.
  - Amennyiben a tervezett beruházás nem minősül a Rendelet 1. §-ában meghatározott nagyberuházásnak, úgy az érintett területen a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Múzeumi Igazgatóság Herman Ottó Múzeumát a Rendelet 1. § d) pontja nevezi meg illetékes múzeumként.
  - A beruházó nyilatkozatát és az elkészült örökségvédelmi hatástanulmányt legkésőbb a vízjogi létesítési engedélyezési eljárás során Hivatalunkhoz kell benyújtani.
  - A vízjogi létesítési engedélyezési terveket már az elkészült örökségvédelmi hatástanulmány eredményeit felhasználva kell elkészíteni.
- V.** Az elvi engedély alapját képező tervdokumentációt a VÍZKÖRTERV Kft. (3433 Nyékládháza, Kandó Kálmán 13.) készítette 01/2007. tervszámon.
- VI.** Az elvi vízjogi engedély a vízimunka elvégzésére, vízilétesítmény megépítésére, illetve vízhasználat gyakorlására nem jogosít.
- VII.** Ezen elvi vízjogi engedély a benne meghatározott vízimunka vagy vízilétesítmény vízjogi létesítési engedélyének jogerőre emelkedéséig, de legfeljebb jelen határozat jogerőre emelkedésétől számított **1 évig** érvényes. Az érvényességi idő egy esetben legfeljebb **1 évvel** hosszabbítható, ha a kiadásának alapjául szolgáló körülmények, feltételek változatlanok.
- VIII.** Ha az építtető az elvi vízjogi engedélyben meghatározott vízgazdálkodási cél megvalósításától eláll, az erre irányuló döntését **15 napon** belül köteles bejelenteni Felügyelőségünknek.

- IX.** A vízjogi létesítési engedélyt a 18/1996. (VI. 13.) KHVM rendeletben foglaltak alapján összeállított tervdokumentáció csatolásával kell megkérni Felügyelőségünktől.
- X.** E határozat ellen a kézhezvételtől számított **15 napon belül** az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőséghez címzett, de Felügyelőségünkhöz kettő példányban benyújtott fellebbezésnek van helye. Elektronikus úton történő fellebbezésre nincs lehetőség.

A jogorvoslati eljárás díja **az alapeljárás díjtételének 50%-a, azaz 18.000 Ft**, melyet Felügyelőségünk **10027006-01711868-00000000** számlaszámára kell befizetni és a befizetés tényét igazoló dokumentum másolatát a fellebbezéshez csatolni szükséges.

## INDOKOLÁS

A Meliorációs Kft. (3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11. I/104.) elvi vízjogi engedélyt kért Felügyelőségünktől a „Felsőnyárád III. szén” védőnevű bányateleken a Csörgös-patak mederáthelyezésének tervezési munkálataihoz.

A kérelem és a tervdokumentáció hiányosságai miatt a 19287-2/2009. sz. és a 19287-5/2009. sz. levelemmel hiánypótlásra szólítottam fel a kérelmezőt, aki a hiánypótlási kötelezettségnek maradéktalanul eleget tett.

A „Felsőnyárád III-szén” védőnevű bányateleken végzett bányászati tevékenység kapacitásbővítéséhez Felügyelőségünk 14000-26/2009. számon az egységes környezethasználati engedélyt megadta.

Az elvi vízjogi engedély kiadásához a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Észak-magyarországi Iroda szakhatósági hozzájárulását 470/0151/2010. számon előírásokkal, az alábbi indokolással megadta:

„A Meliorációs Kft. (3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11. I/104.) 2009. szeptember 30-án benyújtott beadványában a Csörgös-patak mederáthelyezés elvi vízjogi engedélyezését kérte a Felügyelőségtől, amely beadványát a Felügyelőség Hivatalunknak 2009. december 22-én szakhatósági állásfoglalás kérése tárgyában megküldött.

A „Felsőnyárád III.szén” védőnevű bányatelek bővítési területére vonatkozóan a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Múzeumi Igazgatóság Herman Ottó Múzeuma készített a 2003. év során örökségvédelmi hatástanulmányt. A tanulmányban kizárólag a bővítési terület vizsgálatára kerül sor, a meglévő bányatelek területét a vizsgálat nem érintette: a tanulmány eredményeként a tervezett mederáthelyezés területéről délre három régészeti lelőhely került elő: Felsőnyárád 1. (azonosító: 40128), magán a bányatelek bővítési területén : Felsőnyárád 2. (azonosító: 40129), illetve a Felsőnyárád 3. régészeti lelőhely (azonosító: 40131).

A Csörgös-patak védőpillérének területe jelentős szénvagyon kitermelését akadályozza, a mederáthelyezés célja ezen szénvagyon kitermelési lehetőségének biztosítása. Figyelemmel a közeli ismert régészeti lelőhelyekre szükséges az örökségvédelmi hatástanulmány elkészítése, hogy a tervezett mederáthelyezés,

illetve külfejtés területének régészeti érintettségéről pontos képet kapjunk. A hatástanulmányban szükséges azt tisztázni, hogy a tervezett földmunkák érintenek-e, veszélyeztetnek-e régészeti lelőhelyet, régészeti érdekű területet.

A Rendelet 1. § f) pontja szerint nagyberuházásnak számít minden olyan beruházás amely a nettó 500 millió forintos értékhatárt meghaladja, függetlenül annak területi kiterjedésétől vagy helyszínétől. A beruházó nyilatkozatának szükségességét arra vonatkozóan, hogy a tervezett beruházás nagyberuházásnak számít-e a Rendelet 14/B § (2) bekezdése alapján írtam elő.

Az örökségvédelmi hatástanulmányt a „kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kövt.) 66. § (1) bekezdése alapján, a Rendeletben és/vagy „az örökségvédelmi hatástanulmányról” szóló 4/2003. (II.20.) NKÖM rendeletben foglaltaknak megfelelően, a 4/2003. (II.20.) NKÖM rendelet 4. §-ában meghatározott tartalommal kell elkészíttetni.

A Rendelet 1. § f) pontjában meghatározott nagyberuházás esetén – terepbejárást is tartalmazó – örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni. A régészeti terepbejárás elvégzéséhez Hivatalunk engedélye szükséges.

Nagyberuházás esetén a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálatot a Rendelet 1. § i) pontja nevezi meg illetékességgel és feladat ellátási kötelezettséggel működő örökségvédelmi intézményként.

Amennyiben a tervezett beruházás nem minősül nagyberuházásnak, úgy a nevezett területen a Herman Ottó Múzeumot a Rendelet 1. § d) pontja nevezi meg illetékes múzeumként.

Tájékoztatásul közöljük, hogy az örökségvédelmi hatástanulmány részeként mindenképpen ki kell térni a területileg illetékes miskolci Herman Ottó Múzeum Adattáraiban ill. Gyűjteményiben őrzött, írásos, térképi, légifotós, stb., valamint szakirodalmi adatok értékelésére.

A Rendelet 14/B § (2) bekezdése szerint az örökségvédelmi hatástanulmány az építésügyi hatósági, illetve örökségvédelmi hatósági (szakhatósági) eljárásban a Hatósághoz benyújtott kérelem kötelező melléklete.”

A Felügyelőségünkre benyújtott dokumentáció alapján megállapítható, hogy a Csörgös-patak felsőnyárádi szakasza (Felsőnyárád 046/1, 046/3, 086 hrsz.) a HUAN20005 azonosító számú, Szuha-völgy megnevezésű Kiemelt Jelentőségű Természet-megőrzési Terület része. A kijelölést részben a Csörgös-patak értékes gerinctelen faunája (*Coenagrion ornatum*, *Unio crassus*), részben pedig halfaunája (*Barbus peloponnesius petenyi*, *Cobitis taenia*, *Rhodeus sericeus*) indokolta. A felsorolt, hazai jogszabályok által is védett vagy fokozottan védett fajok mellett a patakban számos egyéb védett fajnak is jelentős állománya él (pl. Odonata: *Calopteryx virgo*, *Gomphus vulgatissimus*, *Orthetrum brunneum*; Pisces: *Gobio gobio*, *Barbatula barbatula*).

A patak partját ezen a szakaszon természetközeli állapotú fűz- és égerligetek kísérik, mely szintén közösségi jelentőségű élőhely (91E0).

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban „R”) 10. § (1) bekezdése alapján a kérelmet megvizsgáltam, és megállapítottam, hogy a tervezett patakáthelyezés feltételeim betartása esetén a „R” 4. § (1) bekezdésében foglaltakkal nem ellentétes, a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, a „R” 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok természetvédelmi helyzetére jelentős hatást nem gyakorol.

A dokumentáció tartalmazza a Natura 2000 területre vonatkozó hatásbecslést.

A patak természetvédelmi szempontból értékes vízi élőlényközössége csak akkor nem sérül jelentősen, ha a mederáthelyezés olyan időszakban történik, amikor a meder szárazon áll (ilyen időszak volt 2008. szeptember eleje, amikor Sallai Zoltán a hatásbecslést végezte). Ilyenkor ugyanis a halak jó eséllyel a Szuha-patak alsóbb szakasza felé húzódnak, azaz a mederáthelyezés következtében nem fognak elpusztulni. A létesítendő új mederben mesterséges mélyedéseket kell kialakítani, amelyek refúgiumként szolgálhatnak a vízi élőlények számára a későbbi kisvízes időszakokban. Homogén trapézszelvényű új meder kialakítása nem engedélyezhető, mert az egyfelől a legtöbb fent említett faj számára nem nyújtana megfelelő élőhelyet, másfelől nem felel meg a Víz Keretirányelv szerinti jó ökológiai állapotnak (potenciálnak). Az új meder partjára a jelenlegi meder mellett megtalálható, őshonos fásszárú növények (pl. *Salix alba*, *Alnus glutinosa*) telepítése indokolt, hogy azok árnyékoló hatásukat mihamarabb kifejthessék a vízfolyásra. A régi meder megszüntetése előtt egy felmérést kell elvégezni azzal a céllal, hogy igazolja, hogy az új medret benépesítették-e a patakából korábban előkerült fajok. A régi mederszakasz megszüntetésére az ott fészkelő madárfajok költési sikere érdekében időbeni korlátozást írtam elő.

A fás-bokros területek védett madarak potenciális fészkelőhelye, ezért ezeknek a megőrzése természetvédelmi szempontból szükséges.

A tervező nyilatkozata szerint a tervezett mederáthelyezés összhangban van a helyi építési szabályzattal, terület- és településrendezési tervvel.

A kérelmező az igazgatási szolgáltatási díjat megfizette.

A tervezett vízilétesítmény beilleszkedik a vízgazdálkodás rendjébe, ezért az elvi vízjogi engedélyt az 1995. évi LVII. tv. 28.§ (2) bekezdése alapján, a 347/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet 17.§ (2) bekezdésében és 1. sz. mellékletének IV/8. pontjában biztosított jogkörömben, a 72/1996. (V. 22.) Kormány rend. 2.§-a és a 2004. évi CXL. tv. 71.§ (1) és 72.§ (1) bekezdése szerint eljárva kiadtam.

A jogorvoslati eljárás díjának mértékét a 33/2005. (XII. 27.) KvVM rendelet 2.§ (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően állapítottam meg.

Miskolc, 2010. február 15.

**Pintér István**  
igazgató megbízásából:

**dr. Lőrinc Orsolya**  
osztályvezető

**Kapják:**

1. Meliorációs Kft. - 3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11. I/104. (tv)
2. VÍZKÖRTERV Kft. - 3433 Nyékládháza, Kandó Kálmán 13. (tv)
3. Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Észak-magyarországi Iroda - 3504 Miskolc, Pf. 27.
4. ÉKÖVÍZIG – 3501 Miskolc, Pf.: 3.
5. Vízikönyv (2 pld.)
6. Iratokhoz (2 pld.)